Λόγος περί εξομολογήσεως (Γέρων Κλεόπας Ηλιέ)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 3 Μαΐου, 2017

Ο **όσιος Παΐσιος ο Μέγας** λέγει ότι: «***Η εξομολόγησις των λογισμών στον Πνευματικό είναι το θεμέλιο της πνευματικής ζωής και η ελπίς της σωτηρίας για όλους τους πιστούς***»

Πατέρες και αδελφοί,

Ένα από τα μεγαλύτερα πνευματικά καθήκοντα των μοναχών αλλά και των λαϊκών χριστιανών, είναι **η εξομολόγησις των αμαρτιών**. Γι αυτό, όσα πρόκειται να είπω παρακάτω, θα έχουν σχέσι με αυτό το Μυστήριο.

Κατ' αρχάς πρέπει να έχουμε υπ' όψιν μας ότι **όλοι οι άνθρωποι είμεθα αμαρτωλοί ενώπιον του Θεού**, άλλοι περισσότερο και άλλοι ολιγώτερο. Αυτό μας το λέγει και η **Αγία Γραφή** ως εξής: «*Τίς γάρ ων βροτός, ότι έσται άμεμπτος, ή ως εσόμενος δίκαιος γεννητός γυναικός;*» (Ιώβ 15, 14), ενώ ο **Ευαγγελιστής Ιωάννης** λέγει στην πρώτη του επιστολή στίχο 8 και 9 «*Εάν είπωμεν ότι αμαρτίαν ούκ έχομεν, εαυτούς πλανώμεν και η αλήθεια ούκ έστιν εν ημίν. Εάν ομολογώμεν τας αμαρτίας ημών, πιστός έστι και δίκαιος, ίνα αφή ημίν τας αμαρτίας και καθαρίση ημάς από πάσης αδικίας*».

Η εξομολόγησις για να είναι σωστή και ευάρεστος στον Θεό, πρέπει να εκπληροί τις έξης προϋποθέσεις:

Πρέπει να γίνεται **ενώπιον του Πνευματικού**.

Να είναι πλήρης. Δηλαδή να περιλαμβάνη όλα τα γενόμενα αμαρτήματα από τον εξομολογούμενο από την παιδική του ηλικία ή από την τελευταία του εξομολόγησι και να μη αποκρύπτη τίποτε απ' αυτά.

Να γίνεται με την θέλησή μας σύμφωνα με την Αγία Γραφή που λέγει: «*Και εκ θελήματός μου εξομολογήσομαι αυτώ*» (Ψαλμ. 21,7).

Να γίνεται με ταπείνωσι και συντριβή, όπως λέγει η Γραφή: «*καρδίαν συντετριμμένην και τεταπεινωμένην ο Θεός ούκ εξουδενώσει*» (Ψαλμ. 50,18).

Να είναι άσπιλος, δηλαδή να μη ενοχοποιή άλλους ο εξομολογούμενος, ούτε τους άλλους ανθρώπους, ούτε κάποιο από τα κτίσματα του Θεού, ούτε ακόμη και τον

διάβολο, αλλά μόνο τον εαυτό του να θεωρή ένοχο και υπεύθυνο για τις πράξεις του, όπως λέγει ο **Ιερός Χρυσόστομος**: «Εάν θέλης να κατηγορήσης κάποιον, μόνο τον εαυτό σου να κατηγορήσης», ενώ ο **άγιος Ιωάννης της Κλίμακος** λέγει: Λέγε και μη εντρέπεσαι: «ιδικό μου είναι το πρήξιμο, πάτερ, ιδική μου είναι και η πληγή από την ακηδία μου έγινε το τάδε και το τάδε έργο και όχι από άλλον. Κανείς δεν είναι ένοχος γι' αυτό ούτε άνθρωπος, ούτε πνεύμα, ούτε σώμα, ούτε κάποιος άλλος, παρά η οκνηρία μου».

Πρέπει να είναι ειλικρινής, δηλαδή να λέγη την αλήθεια ο χριστιανός και μόνο αυτά τα οποία έκανε ο ίδιος χωρίς να φανερώνη ονόματα προσώπων με τα οποία έχουν σχέση οι αμαρτίες του. Ο Θεός αγαπά την αλήθεια, κατά την μαρτυρία της Γραφής που λέγει: «*έστι γάρ αισχύνη επάγουσα αμαρτίαν, και έστιν αισχύνη δόξα και χάρις*» (Σοφία Σειράχ 4, 21). **Η εντροπή αυτή την οποία υπομένεις στην εξομολόγησι σε απαλλάσσει από την εντροπή εκείνη την οποία θα αισθανθούμε όλοι οι άνθρωποι την φοβερά εκείνη ημέρα της Μελλούσης Κρίσεως**, όπως λέγει ο **άγιος Ιωάννης της Κλίμακος** στον 4ο Λόγο του: «Δεν γίνεται παρά μόνο με την εντροπή να λυτρωθής από την αιωνία εντροπή».

Η εξομολόγησις να είναι αποφασιστική, δηλαδή να πάρουμε μία μεγάλη απόφασι ενώπιον του Πνευματικού ότι δεν θα αμαρτήσουμε πλέον με την βοήθεια της θείας Χάριτος και μάλιστα, καλλίτερα χιλιάδες φορές να αποθάνουμε, παρά να αμαρτήσουμε με την θέλησή μας. **Όποιος δεν επήρε αυτή την απόφαση είναι με το ένα πόδι του στον Πνευματικό και με το άλλο στην αμαρτία** . Μερικοί εξομολογούνται με το στόμα, ενώ με την καρδιά τους επιθυμούν πάλι την αμαρτία, ομοιάζοντες με τον σκύλο, ο οποίος επιστρέφει πάλι στο ίδιο ξέρασμά του ή με το χοίρο που, ενώ λούζεται και πλένεται, πάλι επιστρέφει μέσα στις λάσπες και κυλίεται.

Άλλοτε πάλι **πολλοί πιστοί κάνουν την εξομολόγηση από συνήθεια**, επειδή επλησίασε η Γέννησις του Κυρίου ή το Πάσχα ή διότι κινδυνεύουν να αποθάνουν. Διαβάζουμε στο Γεροντικό ότι ένας μεγάλος ησυχαστής έβλεπε τις ψυχές να κατεβαίνουν στον άδη, όπως πέφτουν οι νιφάδες του χιονιού στην περίοδο του χειμώνος, και αυτές όχι γιατί δεν εξομολογούντο, αλλά δεν εξομολογούντο σωστά και με την απόφαση να μην αμαρτήσουν πλέον. Γι' αυτό λέγει ο **Μέγας Βασίλειος** ότι **τίποτε δεν ωφελεί η εξομολόγησις αυτόν που εξομολογείται, αν δεν μισεί με την καρδιά του την αμαρτία, διότι δεν έχει καμμία ελπίδα διορθώσεώς του**.

Στην συνέχεια σημειώνουμε τους τρόπους με τους οποίους ο πιστός, μετά την καθαρή εξομολόγηση που έκανε στον Πνευματικό, θα ημπορέση να διαφυλαχθή από τις διάφορες πτώσεις στην αμαρτία:

Πρώτος τρόπος αποφυγής της αμαρτίας είναι η μνήμη του θανάτου και των εξομολογηθέντων αμαρτιών. Αυτό έκανε ο Προφήτης Δαβίδ, ο οποίος, μετά την συγχώρησι που έλαβε από τον Θεό για τις δύο μεγάλες αμαρτίες του, είχε πάντοτε προ των οφθαλμών του τον θάνατο, όπως ο ίδιος λέγει: «*Ότι την ανομία μου εγώ γινώσκω και η αμαρτία μου ενώπιον μου εστί διά παντός*» (Ψαλμ. 50, 4).

Η **μνήμη του θανάτου** μας βοηθή να μην αμαρτάνουμε όπως λέγει και η Γραφή: «*Υιέ, μιμνήσκου τα έσχατα σου, και εις τον αιώνα ουχ αμαρτήσεις*» (Σοφία Σειράχ 7,.16). Ενώ **η υπενθύμισις των αμαρτιών δεν θα πρέπη να καταλήγη σε λεπτομέρειες, διότι υπάρχει ο κίνδυνος εκδηλώσεως της εμπάθειας του ανθρώπου**.

Μετά την εξομολόγηση ν' αποφεύγονται οι αιτίες της αμαρτίας. Οι φιλόσοφοι λέγουν ότι, **οι ίδιες αιτίες κινούν πάντοτε στις ίδιες αμαρτίες. Προπαντός αυτοί που έπεσαν σε σαρκικές αμαρτίες πρέπει πολύ ν' αποφεύγουν τις εμπαθείς φιλίες και συνομιλίες με πρόσωπα με τα οποία ημάρτησαν**. Η **Αγία Γραφή** μας λέγει ότι «***αυτός που φοβάται τον κίνδυνο, δεν θα πέση σ' αυτόν***» (Σοφία Σειράχ 3,25).

Το **τρίτο όπλο αποφυγής της αμαρτίας είναι η συχνή εξομολόγησις** . Απ' αυτή προέρχονται **πέντε ωφέλειες**:

Όπως τα πουλάκια δεν επιστρέφουν πάλι, όταν βρουν την φωλιά τους χαλασμένη, έτσι και **οι δαίμονες φεύγουν για πάντα απ' αυτούς που εξομολογούνται συχνά**, διότι έτσι τους χαλούν τις φωλιές και τις παγίδες. Ο**άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης** λέγει: «*Για ποιά αιτία ο Νεεμάν ο Σύρος λούσθηκε επτά φορές, στον Ιορδάνη; Για να διδάξη όλους μας ότι πρέπει συχνά να εξομολογούμεθα, να λουζώμεθα στα νερά της μετανοίας*». Και συνεχίζει λέγοντας: «*Είπα να εξομολογούνται συχνά και οι Τιμιώτατοι Πατριάρχαι, αρχιερείς, Πνευματικοί, Ιερείς, διότι σε μερικούς τόπους εχάλασε η καλή αυτή συνήθεια για τέτοια ιερά πρόσωπα. Απορώ πράγματι. Για ποιά αιτία, προτρέπετε άλλους να κάνουν το έργο αυτό... διότι μόνο ο πάπας φαντάσθηκε τον εαυτό του αναμάρτητο και ποτέ οι πατριάρχαι και αρχιερείς της Ανατολικής Εκκλησίας*». Ο **άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος** μας λέγει: «*Εάν ομολογώμεν τας αμαρτίας ημών, πιστός έστι και δίκαιος, ίνα άφη ημίν τας αμαρτίας και καθαρίση ημάς από πάσης αδικίας*» (Α΄ Ιωάν. 1, 4).

Εάν δεν γίνεται συχνή εξομολόγησις, δυσκολότερα ξερριζώνονται τα πάθη από μέσα μας. Όπως το γέρικο και μεγάλο δένδρο δεν μπορεί να κοπή με μία μόνο τσεκουριά, έτσι και **ένα συνηθισμένο κακό δεν μπορεί να εκδιωχθή με μία μόνο συντριβή της καρδίας, αλλά με πολλές**.

Ο άνθρωπος που εξομολογείται συχνά, διατηρεί ευκολώτερα στην μνήμη

του τα παραπτώματα που διέπραξε από την τελευταία εξομολόγησί του, εν αντιθέσει με εκείνον που εξομολογείται σπανίως και δυσκολεύεται να κάνη ακριβή και λεπτομερή εξομολόγησι. Γι' αυτό ο διάβολος, όταν θα εμφανισθή στην ώρα του θανάτου του, δεν θα έχη να του παρουσιάση τίποτε, εφ' όσον πάντοτε λεπτομερώς τα εξωμολογείτο.

Αυτός που εξομολογείται συχνά, έστω και να πέφτη στο ίδιο θανάσιμο ίσως αμάρτημα, τρέχει αμέσως να εξαγορεύση την αμαρτία του, λαμβάνει πάλι την άφεσι και την Χάρι του Θεού και έτσι ελαφρύνει την συνείδησί του από το βάρος της αμαρτίας.

Η **τέταρτη ωφέλεια** είναι ότι ο εξομολογούμενος συχνά, **εάν τον εύρη η ώρα του θανάτου, είναι ψυχικά έτοιμος**, έχει την Χάρι του Θεού και την ελπίδα της σωτηρίας του. Ο **Μέγας Βασίλειος** λέγει ότι: «*Ο διάβολος πηγαίνει πάντοτε στην ώρα του θανάτου των δικαίων και των αμαρτωλών, μήπως και εύρη τον άνθρωπο στην αμαρτία για να του πάρη την ψυχή*».

Η **πέμπτη ωφέλεια** είναι ότι ο εξομολογούμενος συχνά **αγωνίζεται να εγκρατεύεται από την αμαρτία, ενθυμούμενος ότι πριν ολίγες ημέρες πάλι εξομολογήθηκε** και έχει να λάβη κανόνα και **μεγάλη εντροπή ενώπιον του Πνευματικού του**, ο οποίος θα τον ελέγξη γι' αυτά που πάλι έκανε.

Το **τέταρτο όπλο αποφυγής της αμαρτίας είναι η ενθύμησις της εσχάτης Κρίσεως** και η απόκρισης που θα δώση ο Δίκαιος Κριτής την ημέρα εκείνη στους αμαρτωλούς: «*Πορεύεσθε απ' εμού οι κατηραμένοι εις το πυρ το αιώνιων το ητοιμασμένον τω διαβόλω και τοις αγγέλοις αυτού*» (Ματθ. 25, 41).

Το **πέμπτο όπλο είναι η μνήμη των αιωνίων βασάνων του Άδου**, δηλαδή **η μνήμη ότι η αμαρτία μας αποχωρίζει από τον Θεό** και την ευφροσύνη των δικαίων και ότι τα αιώνια βάσανα του Άδου, τα οποία, όταν τα σκεπτώμεθα, δεν θα βασανίσουν την ψυχή μας, διότι η ενθύμησίς τους θα μας προκαλέση μετάνοια.

Και τώρα εν κατακλείδι αυτού του κηρύγματός μου, παρακαλώ όλους τους αγαπητούς μου αδελφούς, που θα διαβάσουν αυτές τις σειρές να προσεύχωνται για μένα τον ανάξιο και πολύ αμαρτωλό να με βοηθήση ο Θεός να θέσω και εγώ μία καλή αρχή και να μη ξεχάσω αυτά που σας είπα. Αμήν.

(Ιερομονάχου Κλεόπα Ηλιέ «Πνευματικοί Λόγοι» εκδ. Ορθόδοξη Κυψέλη» Θεσσαλονίκη 1992)

(Πηγή ηλ. κειμένου: impantokratoros.gr)